

05 Ocena realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest

Informacje wstępne			
Identyfikacja azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia (podać rodzaj wyrobu i azbestu zawartego w wyrobie)	Identyfikacji dokonano na podstawie:		
	udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu		badan przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium
Liczba osób zatrudnionych przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest	ogółem	w tym kobiet	liczba osób pracujących w przekroczeniu NDS azbestu

Wymagania ogólne		
Lp.	Pytanie	Podstawa prawna
1.	Czy wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest uzyskał odpowiednio zezwolenie, pozwolenie, decyzję zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożył informację o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi ?	§ 6 ust. 1 pkt 1 ¹⁾
2.	Czy pracownicy oraz osoby kierujące pracami lub nadzorujące powyższe prace, zostali przeszkoleni przez uprawnioną instytucję w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest ?	§ 6 ust. 1 pkt 2 ¹⁾
3.	Czy opracowano plan usuwania wyrobów zawierających azbest ?	§ 6 ust. 1 pkt 3 ¹⁾
4.	Czy wymieniony w punkcie 3 plan obejmuje:	
	a) identyfikację azbestu?	§ 6 ust. 1 pkt 3 lit. a ¹⁾
	b) zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu?	§ 6 ust. 1 pkt 3 lit. c ¹⁾
5.	Czy pracodawca posiada niezbędne wyposażenie oraz zabezpieczenia pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu ?	§ 6 ust. 1 pkt 4 ¹⁾
6.	Czy wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac zgłosił zamiar przeprowadzenia tych prac właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu ?	§ 6 ust. 2 ¹⁾
Wymagania szczegółowe		
7.	Czy wykonawca prac zapewnił warunki bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania m.in. poprzez:	
	a) odizolowanie obszaru prac poprzez zastosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska ?	§ 8 ust. 1 pkt 1 ¹⁾
	b) umieszczenie w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych: „Uwaga! Zagrożenie azbestem” lub „Uwaga! Zagrożenie azbestem – krokidolitem” ?	§ 8 ust. 1 pkt 3 ¹⁾
	c) zastosowanie odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska ?	§ 8 ust. 1 pkt 4 ¹⁾
	d) stosowanie zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego, przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń ?	§ 8 ust. 1 pkt 8 ¹⁾
8.	Czy powyższe prace prowadzi się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:	

	a) nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy?	§ 8 ust. 2 pkt 1 ¹⁾
	b) demontaż całych wyrobów bez jakiegokolwiek ich uszkodzania, tam gdzie jest to technicznie możliwe?	§ 8 ust. 2 pkt 2 ¹⁾
	c) odpajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze?	§ 8 ust. 2 pkt 3 ¹⁾
9.	Czy pomieszczenia w których prowadzona jest działalność w kontakcie z wyrobami zawierającymi azbest:	
	a) zostały odpowiednio oznakowane	§ 9 ¹⁾
	b) czy w widocznym miejscu znajduje się instrukcja bezpiecznego postępowania i ochrony przed narażeniem na pył azbestowy?	§ 9 ¹⁾
10.	Czy odpady zawierające azbest zostały odpowiednio opakowane i oznakowane?	§ 10 ust. 2 i 3 ¹⁾
11.	Czy pracodawca posiada aktualne wyniki pomiarów stężenia pyłu azbestu w środowisku pracy?	§ 6 ust. 2 ⁷⁾
12.	Czy stwierdzono przekroczenie wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu azbestu?	§ 7 ust. 1 ²⁾
13.	Czy w przypadku przekroczenia wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu azbestu wstrzymano prace i niezwłocznie podjęto odpowiednie działania?	§ 7 ust. 1 ²⁾
14.	Czy pracodawca ocenił i udokumentował ryzyko zawodowe?	art. 226 pkt 1 ⁴⁾ § 39 a ust. 1 i 3 ⁵⁾
15.	Czy na stanowiskach pracy, na których występuje narażenie na pył azbestu występuje narażenie na działanie innych czynników rakotwórczych?	§ 10 ²⁾
16.	Czy pracodawca zapewnił odpowiednie środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze stosownie do rodzaju i poziomu narażenia?	§ 11 ust. 1 ²⁾
	a) Czy odzież robocza wykonana jest z materiału uniemożliwiającego przenikanie pyłu azbestu oraz jest łatwa w czyszczeniu? <i>(rękawy w nadgarstkach i nogawki spodni w kostkach szczególnie przylegają do ciała)</i>	§ 11 ust. 2 ²⁾
	b) Czy środki ochrony układu oddechowego jednorazowego użytku wymieniane są po każdej zmianie roboczej lub w przypadku odczuwalnego wzrostu oporów oddychania?	§ 12 ust. 1 ²⁾
	c) Czy zmiany elementów filtrujących środków ochrony układu oddechowego dokonuje się po wyjściu ze strefy zanieczyszczonej pyłem azbestu?	§ 12 ust. 2 ²⁾
17.	Czy odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej po zakończeniu pracy w warunkach narażenia na działanie azbestu są:	
	a) oczyszczane z pyłu azbestu wysoko skutecznymi urządzeniami filtracyjno-wentylacyjnymi lub na mokro w sposób uniemożliwiający uwalnianie się pyłu do środowiska pracy lub do środowiska naturalnego?	§ 14 ust. 1 pkt 1 ²⁾
	b) przechowywane wyłącznie w wyznaczonym miejscu, w sposób wykluczający kontakt z odzieżą własną pracowników?	§ 14 ust. 1 pkt 2 ²⁾
18.	Czy odzież zanieczyszczona pyłem azbestu przeznaczona do prania jest odpowiednio pakowana i oznakowana?	§ 14 ust. 3 ²⁾
19.	Czy przestrzegany jest zakaz spożywania posiłków, picia napojów, palenia tytoniu, przechowywania rzeczy osobistych oraz przebywania bez uzasadnionej potrzeby w miejscach wykonywania prac, w których występuje narażenie na działanie pyłu azbestu?	§ 13 ²⁾
20.	Czy pracodawca prowadzi rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym?	§ 4 ust. 1 ⁶⁾
21.	Czy prowadzony rejestr prac zawiera wymagane dane? (jeśli nie, należy podać jakie)	§ 4 ust. 1 ⁶⁾
22.	Czy pracodawca prowadzi rejestr pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym?	§ 5 ust. 1 ⁶⁾
23.	Czy pracodawca przekazuje corocznie właściwemu PWIS informację o substancjach chemicznych, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym - według obowiązującego wzoru?	§ 4 ust. 2 ⁶⁾
24.	Czy pracownicy narażeni na kontakt z azbestem posiadają aktualne orzeczenia lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku?	art. 229 § 4 ⁴⁾

25.	Czy w przypadku rozpoznania lub podejrzenia u pracownika zmian w stanie zdrowia, o których można przypuszczać, że powstały w wyniku narażenia zawodowego na działanie azbestu pracodawca na wniosek lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną nad narażonymi pracownikami zlecił przeprowadzenie dodatkowych badań stanu zdrowia innych pracowników narażonych w podobny sposób i dokonał weryfikacji uprzedniej oceny narażenia zawodowego?	§ 12 ⁶⁾
-----	---	--------------------

¹⁾ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U.2004.71.649, z późn. zm.).

²⁾ Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U.2005.216.1824).

³⁾ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2018.1286 z późn. zm.).

⁴⁾ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. 2025.277).

⁵⁾ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.2003.169.1650 z późn. zm.).

⁶⁾ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz.U.2024.1126)

⁷⁾ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2023.419).

Inne akty prawne:

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U.2020.1680 t.j.).

Rzeszów, 12 listopad 2025 roku